

Daværende forsvarsminister Poul Søgaard afviste i 1982 (se Folketingstidende 1981-82 (2. samling), forhandlingerne sp. 5545), at der skulle være tale om oplagring af tungt materiel (altså kampvogne, tanks, artilleri eller lignende):

»Det, jeg har sagt, er, at der er intet, som overhovedet tyder på, at der bliver tale om depoter til det, man kalder tungt materiel, eller til nye områder, men nok til en lille udvidelse på områder, vi har talt om i dag.«

Depotspørgsmålet aftales særskilt mellem Danmark og USA eller Storbritannien, uden at NATO er involveret i denne del af aftalerne.

Kilderne til oplysningerne om modtagesteder og depoter er de samme som nævnt under afsnittet om flystyrker.

Herudover kan nævnes, at ifølge Land og Folk den 29. december 1983 skal der gennem de seneste tre år være oplagret korttrækkende missiler og bomber tilhørende det amerikanske luftvåben i NATO-depoter ved Dejbjerg i Vestjylland. Der skulle dog ifølge Land og Folks referat af kontorchef Jørgen Wahls udtalelser være tale om lagre, som er omfattet af forstærkningsaftalernes omtale af oplagring af »ammunition, reservedele og brændstof«. Dette skulle altså omfatte korttrækkende missiler og bomber. Ifølge kontorchefens udtalelser i Land og Folk vil der i den kommende tid ske en depotopbygning i Karup, Skrydstrup, Vandel og Ålborg.

2. Forstærkningsaftalerne og Danmarks placering i NATOs krigsstrategi

Muligheden for forstærkninger er officielt begrundet i NATOs princip om, at hvis et af landene bliver angrebet, vil de øvrige komme til undsætning.

Dette kommer også til udtryk i en betænkning fra forsvarsudvalget til forsvarsforliget af 1973, hvori det hedder:

»I tilfælde af angreb på Danmark skal forsvaret umiddelbart kunne tage kampen op, således at allierede styrker kan føres frem og kampen fortsættes sammen med disse. Der lægges i denne forbindelse vægt på, at de praktiske foranstaltninger m.v., der er nødvendige for sådanne styrkers modtagelse, i videst muligt omfang forberedes i fredstid.«

I 1970erne skete der imidlertid en markant ændring af den danske forstærkningspolitik. Indtil da havde der ikke været tale om, at forstærkningerne skulle kunne indsættes på dansk område i fredstid

eller i »krisesituationer«, men kun i *krigstid, efter at et angreb på Danmark var sat ind!*

Se herom f.eks. Bilgrav-Nielsens bemærkninger, Folketingstidende 1981-82 (2. samling), forhandlingerne sp. 5529.

I slutningen af 1970erne kom det åbent frem, at den danske politik var skredet, således at socialdemokratiet og daværende forsvarsminister Poul Søgaard nu havde accepteret muligheden for forstærkninger i *fredstid*.

Poul Søgaard erkender dette i et notat til forsvarsudvalget af 26. marts 1980.

Ifølge Gert Petersens oplysninger (se Folketingstidende 1981-82 (2. samling) sp. 5511) havde man dog i al hemmelighed opereret med denne mulighed i NATO siden maj 1977. *Hermed skete der en særdeles farlig ændring af den danske forstærkningspolitik.*

Der er nu åbnet op for, at Danmark i en eventuel spændings- eller krisesituation kan blive direkte inddraget i en kommende NATO-styrkedemonstrationspolitik over for Sovjetunionen, hvor et element i en sådan styrkedemonstration netop kan være placeringen af kraftige angrebsstyrker på dansk område.

En klar antydning af, hvad en sådan trussel kan gå ud på, gives i Zakheim-rapporten fra den amerikanske kongres' budgetkontor (1980): Danmark må »betragtes som strategisk placeret til at støtte NATO-angreb på russiske skibsværfter i Østersøen«.

Forstærkningsaftalerne betyder endvidere, at Danmark kan blive inddraget i en optrapningssituation som følge af kriser helt andre steder i verden, f.eks. i Middelhavsområdet, Mellemøsten eller Berlin.

USA får med aftalerne mulighed for at bruge dansk område i forbindelse med en kriseoptrapning, der kan føre frem til katastrofen.

Og alt tyder på, at Danmarks reelle handlefrihed i en sådan situation vil være stærkt begrænset. For godt nok fastholdes det, at beslutningen om modtagelse af forstærkninger (ifølge grundlovens § 19) ligger i Danmark og kræver tilsagn fra det udenrigspolitiske nævn eller selve folketinget, i nødsituationer dog partiernes gruppeformænd, men det vil i en meget anspændt situation være en temmelig *formel* og *meget svag* garanti:

Når forstærkningernes fremførelse er planlagt i alle detaljer, når de nødvendige modtagefaciliteter og depoter er til stede, når USA/NATO presser på, vil en dansk regering så modstå presset? Vil det udenrigspolitiske nævn have kraft til at gribe ind? Derom kan man have sine alvorlige tvivl.